บทคัดย่อ

T150653

โครงการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเกี่ยวกับอัตราภาษีศุลกากรผ้ากระสอบและหาทางเลือกในการจัดตั้งตลาดนัดผ้ากระสอบที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส" โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค เป็นการศึกษาบนพื้นฐานของปัญหาการประกอบอาชีพของผู้ค้าเสื้อผ้ามือสองรายย่อย ซึ่งเป็นธุรกิจที่เป็นเครือข่ายกระจายอยู่เต็มพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

วิธีการศึกษา ได้ใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถาม และการเก็บหลักฐานเป็นเอกสารของทางราชการเกี่ยวกับการเสียภาษีศุลกากร หลักเกณฑ์การคำนวณภาษีศุลกากร ภาพถ่าย สไลด์ และสื่อวิดีทัศน์ ประกอบการจัดเวทีประชุมเพื่อสรุปสถานการณ์และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเป็นระยะ

ผลจากการศึกษาพบว่าธุรกิจการขายเสื้อผ้ากระสอบ เริ่มมีการขายตั้งแต่ประมาณปี 2519 หรือ 27 ปีที่แล้ว โดยแรกเริ่มมีการนำเสื้อผ้าเก่า มาขายในตลาดนัด จากนั้นประมาณช่วงปี 2526 – 2527 มีการนำเสื้อผ้าจากต่างประเทศ ซึ่งมียี่ห้อเป็นที่นิยมของตลาดเข้ามาขาย โดยมีจุดรวมสินค้าอยู่ที่อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ซึ่งทำให้ตลาดมีความคึกคักมาก เป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับคนในท้องถิ่น ในการคัดประเภท คัดคุณภาพ รวมไปถึงซักล้างและรีด ก่อนจะแยกจำหน่ายไปตามตลาดนัดต่างๆ โดยมีการแยกเป็นมัดๆ ไปยังตลาดในภูมิภาคต่าง รวมถึงกรุงเทพฯ ด้วย

ประมาณปี 2537 ได้มีการตั้งตลาดโรงเกลือที่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นตลาดผ้ากระสอบที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 70 ไร่ ตลาดเปิดตั้งแต่เช้าถึง 4 โมงเย็น ของทุกวัน การซื้อขายในตลาดโรงเกลือนี้ มีการคาดว่ามีเงินหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 10 ล้านบบาทต่อวัน จากการที่ธุรกิจการขายเสื้อผ้ากระสอบ ประสบผลสำเร็จในการขาย ในขณะเดียวกันก็เริ่มมีการตรวจจับผู้ลักลอบสินค้าผ้ากระสอบเข้ามาในประเทศ บางครั้งก็ต้องจ่ายในรูปของส่วย ซึ่งก่อนหน้านี้ไม่เคยมีปรากฏ

จากการที่ต้องเสียค่าผ่ายด่านตรวจ ทำให้ไม่สามารถส่งขึ้นไปขายที่กรุงเทพฯ ได้ จึงเป็นเหตุให้ต้องขายตามหมู่บ้าน ทำให้มีรายได้ลดลง และถ้าหากจะต้องไปขายตามเขตพื้นที่หาดใหญ่ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส จะต้องจ่ายค่าผ่านด่านตลอด ปัญหาเริ่มหนักขึ้นประมาณ 4 – 5 ปีที่ผ่านมา กลุ่มที่ทำการค้าเสื้อผ้ากระสอบเดือดร้อนมาก ค่าเงินริงกิต (RM) ราคาสูงขึ้น ทำให้กลุ่มที่ทำการค้าผ้ากระสอบ แทนที่จะไปรับผ้ากระสอบจากด่านฝั่งมาเลเซีย ต้องเดินทางไปรับผ้ากระสอบจากด่านตลาดโรงเกลือ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ชายแดนไทย – กัมพูชา มาขายแทน ซึ่งมีราคาถูกกว่า เพราะไม่ต้องเสียค่ารายการจากด่านชายแดน แต่ก็มีปัญหาที่เดือดร้อนคือ เนื่องจากระยะทางไกลถึง 1,400 กิโลเมตร ทำให้ต้องเสียเวลาเดินทาง

เส้นทางการเดินทางของสินค้าผ้ากระสอบจะรวบรวมจาก อเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย แคนาดา ไต้หวัน เกาหลี สิงคโปร์ โดยสินค้าผ้ากระสอบจะถูกเก็บไว้ที่คลังสินค้าใหญ่ ที่ยะโฮร์ ประเทศมาเลเซีย โดยมีนายทุนเป็นชาวสิงคโปร์และไต้หวัน โดยตลาดใหญ่ที่รับซื้อสินค้ามากที่สุด ได้แก่ จีน รองลงมาคือ อินโดนีเซีย กัมพูชา ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย (โกตาบารู) ตามลำดับ ที่ตลาดกัมพูชานี่เอง เป็นจุด

กระจายของเสื้อผ้ากระสอบเข้ามาในประเทศไทย โดยกลุ่มผู้ค้ากระสอบจะรับผ้ากระสอบและนำมากระจายในตลาดระดับภูมิภาค คือจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ด้วยเหตุนี้ ทำให้ผู้ค้าผ้ากระสอบ ต้องการที่จะจัดตั้งตลาดค้าส่งผ้ากระสอบแบบปลอดภาษี เพื่อแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์นอกระบบ ที่ด่านตาบา อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และมีรูปแบบการจัดการเหมือนตลาดนัดโรงเกลือ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เหตุผลเพราะใกล้กับโกดังผ้ากระสอบที่อยู่บริเวณสนามบินเมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ทำให้สามารถลดต้นทุนของผ้ากระสอบ ผู้ค้ารายย่อยสามารถเดินทางไปซื้อได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องผ่านนายทุนหรือพ่อค้าคนกลาง ผู้บริโภคก็จะได้ประโยชน์ในการเลือกซื้อสินค้าราคาถูก